

Monitoring foerageergebied meervleermuis Natura 2000-gebied Rijntakken: Coördinatie vrijwilligers 2024

Notitie van de Zoogdierverseniging

Datum	24-12-2024
Projectnummer	2021.023
Projectnaam	Monitoring meervleermuis Rijntakken
Opdrachtgever	Provincie Gelderland
Onderdeel	2021.023A - Coördinatie vrijwilligers
Auteur(s)	M.H.C. van Adrichem
Projectleider	M.H.C. van Adrichem
Documentnummer	N2024.013
Deze notitie kan geciteerd worden als	M.H.C. van Adrichem, 2024. Monitoring foerageergebied meervleermuis Natura 2000-gebied Rijntakken: Coördinatie vrijwilligers 2024. Notitie N2024.013 Zoogdierverseniging, Nijmegen.

1. Inleiding

De coördinatie van de monitoring van de meervleermuis in Natura 2000-gebied Rijntakken omvat de voorbereiding en begeleiding die nodig is om deze monitoring grotendeels door vrijwilligers uit te laten voeren. Voor dit onderdeel is een korte notitie opgesteld die een verantwoording bevat van de verrichte coördinatie-werkzaamheden; die aangeeft in hoeverre alle voorziene inventarisaties daadwerkelijk door vrijwilligers of beroepskrachten zijn uitgevoerd; en die eventuele bijzonderheden uit het betreffende veldseizoen vermeldt.

De resultaten van de monitoring worden in een aparte rapportage beschreven.

2. Werkzaamheden

2.1. Werven nieuwe vrijwilligers

Het was dit jaar weer nodig om nieuwe vrijwilligers te werven. In de periode vanaf het veldwerk van 2023 tot en met juni 2024 gaven zes vrijwilligers van drie verschillende meetlocaties aan dat zij dit jaar niet mee zouden doen met het veldwerk.

Het veldwerk in het donker, soms in wat drukkere gebieden met vissers en andere recreanten wordt door een aantal vrijwilligers als minder prettig ervaren.

Om vrijwilligers te werven zijn dit jaar weer verschillende werkgroepen aangeschreven die actief zijn in de omgeving van de betreffende meetlocaties.

Er is contact gelegd met de volgende organisaties/werkgroepen:

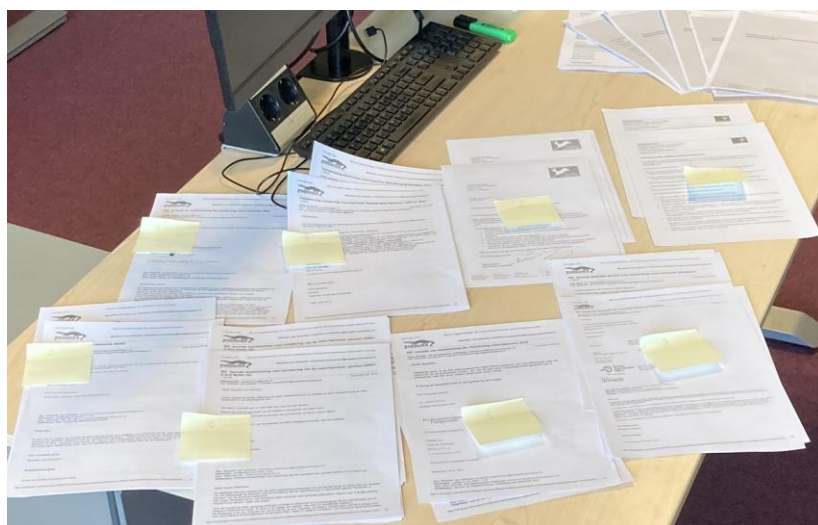
- IVN Regiowerkgroep De Liemers (Oude IJsselstreek)
- IVN west Betuwe
- Zoogdierwerkgroep IVN Deventer
- Vleermuiswerkgroep Kampen

De contactpersonen hebben de informatie en vraag doorgezet naar de leden.

Het werven van vrijwilligers op deze manier leverde aanmeldingen van in totaal vier vrijwilligers op. Twee van deze vrijwilligers gaven aan als tweetal te willen monitoren op de meetpunten. Uiteindelijk hebben deze vier vrijwilligers ook daadwerkelijk bijgedragen aan de monitoring.

2.2. Kaarten en documenten

Alle toestemmingen en benodigde vergunningen zijn van tevoren geregeld door de projectleider en er is regelmatig contact geweest tussen de vrijwilligersteams en de projectleider. De werkwijze voor het veldwerk is nagelopen en waar nodig aangepast. De werkwijze, toestemmingen/vergunningen, veldkaarten zijn voor elke vrijwilliger afgedrukt. Vervolgens zijn deze per post verstuurd naar de vrijwilligers. De beroepskrachten ontvingen de werkwijze, toestemmingen/vergunningen en veldkaarten via de post of via de projectleider.

Figuur 1: Veldwerkvergunningen/toestemmingen voor de vrijwilligers, op de achtergrond kopieën van het document met de werkwijze (foto van vorig jaar ter illustratie).

3. Inventarisaties door vrijwilligers en beroepskrachten

Het veldwerk is waar mogelijk uitgevoerd door vrijwilligers. Het overige veldwerk is ingevuld door betaalde krachten. Het uitgangspunt hierbij is om te borgen dat alle meetpunten worden opgenomen. Dit resulteerde in de volgende verdeling van vrijwilligers en beroepskrachten over de meetlocaties (Tabel 1).

Tabel 1: Monitoring door vrijwilligers of beroepskrachten in 2024.

Meetlocatie	Vrijwilligers/beroepskrachten
1 Bijenwaard/Tengnagelwaard	beroepskrachten
2 Winssense waarden/Ewijkse plaat	vrijwilligers
3 Rijswaard	vrijwilligers
4 Huissensche waarden	vrijwilliger & beroepskracht
5 Blauwe kamer/Plasserwaard	vrijwilligers
6 Ravenwaarden/Wilpse klei	beroepskrachten
7 Veessense Hank/Welsumerwaarden	vrijwilligers
8 Zalkerbos/De Welle	vrijwilligers

4. Bijzonderheden

Bij de meeste meetlocaties is het veldwerk uitgevoerd volgens plan. Bij enkele locaties waren er wat afwijkingen:

- Bij de eerste ronde op punt 4 bij meetlocatie 1 (Bijenwaard/Tengnagelwaard) moest de meting door de waarnemer voortijdig worden afgebroken. Een naburige boer was ervan overtuigd dat de waarnemer het recht niet had om het betreffende stuk grond te betreden. Ondanks dat de waarnemer heeft uitgelegd wat zij kwam doen en waarom, dat zij op grond van het Waterschap Rijn en IJssel stond en toestemming had voor de monitoring, werd het onmogelijk gemaakt om op de

locatie aanwezig te blijven.

De volgende dag is er emailoverleg geweest tussen de projectleider (dat was in dit geval ook de waarnemer) en een medewerker van het Waterschap Rijn en IJssel. Het Waterschap heeft vervolgens kaarten met perceelsgrenzen aangeleverd.

De projectleider is die avond met de kaarten teruggedaan naar de boer. Er zat bij deze boer nogal wat frustratie. Zo zei hij dat hij gekort wordt vanwege de nabijheid van het N2000-gebied. Verder noemde hij drugsdumpingen op zijn terrein en mountainbikers die door zijn stal rijden. Er is afgesproken dat als de boer in het vervolg op de hoogte is van de komst van waarnemers voor dit project, hij ze niet meer zal tegenhouden of wegsturen.

- Punt 5 bij meetlocatie 4 (Huissensche waarden) moest dit jaar worden verlegd naar een andere locatie. Er werd geen toestemming verleend voor het betreden van de percelen waarover dit punt te bereiken is. De reden hiervoor is dat deze eigenaren vinden dat monitoringsresultaten tegen hen gebruikt worden. Zo is hun botanisch beheerde weiland als stikstofgevoelige natuur aangemerkt in AERIUS. Wat invloed kan hebben op (eventuele aanpassing van) hun Natuurbeschermingsvergunning en verplichte investeringen.

De waterstanden waren dit jaar vrij gemiddeld. Behalve bij de Waal; daar was het waterpeil net als vorig jaar wat verhoogd.

Op een aantal meetlocaties wordt veel gevestigd. Hierbij worden ook regelmatig felle hoofdlampen gebruikt. Dit leidt mogelijk tot verstoring van foeragerende vleermuizen en zou daardoor invloed kunnen hebben op de metingen op de betreffende locaties.

5. Conclusie en discussie

Op alle acht meetlocaties in Natura2000-gebied Rijntakken is gemonitord in de zomer van 2024. Alle teams zijn erin geslaagd om de metingen binnen de monitoringsperiode uit te voeren.

Op vijf meetlocaties is gemonitord door vrijwilligers, op een meetlocatie is gemonitord door een vrijwilliger en een beroepskracht en op twee meetlocaties is gemonitord door beroepskrachten.

Er waren enkele bijzonderheden waardoor een meetpunt verlegd moest worden en waardoor op een meetpunt tijdens de eerste ronde niet de volledige tien minuten gemeten kon worden.